

POSTANOWIENIE

Dnia 06 maja 2016 roku

Sąd Okręgowy w Suwałkach I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Aneta Ineza Sztukowska
Protokolant:	sekr. sądowy Edyta Rzodkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 06 maja 2016 roku w Suwałkach

na rozprawie

sprawy z wniosku T. O.

z udziałem A. P. (1)

o wydanie orzeczenia w trybie wyborczym

postanawia:

- 1) oddalić wniosek;
- 2) orzec, że zainteresowani ponoszą koszty związane ze swoim udziałem w sprawie.

SSO Aneta Ineza Sztukowska

UZASADNIENIE

W dniu 05.05.2016 r., wnioskodawca T. O. wystąpił z wnioskiem o:

1) zobowiązanie uczestnika postępowania A. P. (1) do usunięcia skutków naruszenia dóbr osobistych i nieprawdziwego pomówienia wnioskodawcy, poprzez opublikowanie na swój koszt, w portalu internetowym elk.wm.pl oraz sześciokrotne wyemitowanie, również na swój koszt, bezpośrednio po każdym serwisie informacyjnym w odstępach co najmniej 1 godziny, pomiędzy 7:00 a 18:00, w lokalnej audycji radiowej Radia 5 E., oświadczenia o następującej treści: "A. P. (2) przeprasza T. W. Gminy E., za podanie nieprawdziwej informacji w apelu do mieszkańców Gminy E. zawartego w adresowanej do (...) ulotce apelującej do wzięcia udziału w referendum w dniu 8 maja 2016 r. w części zatytułowanej "Co zrobił O." tj. zarzucenie wójtowi:

- w 2016 r. zadłużanie gminy o 6,7 mln zł
- rozbudowanie administracji naczelników doradców, asystentów z wysokimi zarobkami
- rażące zmniejszenie wydatków na oświatę kosztem dzieci
- zahamowanie rozwoju internetu
- wprowadzenie dopłaty do wody z podatków dla ok. 250 prywatnych przedsiębiorców

- nie pozyskanie żadnych środków z Unii Europejskiej, zaprzestanie asfaltowania dróg
- podniesienie cen (taryf) za wodę i ścieki
- nie stworzenie obiecanego ośrodka zdrowia
- zakup drzwi antywłamaniowych do gabinetu
- częste mijanie się z prawdą, obiecywanie nie realizowanie
- bycie wulgarnym"

2) zakazanie uczestnikowi postępowania publikowania w prasie, w Internecie, poprzez rozpowszechnianie drogą pocztową, poprzez rozsyłanie lub rozdawanie w formie ulotek oraz każdą inną możliwą drogą rozpowszechniania, materiałów zawierających nieprawdziwą informację na temat wnioskodawcy zawartych w ulotce adresowanej do (...) apelującej do wzięcia udziału w referendum w dniu 8 maja 2016 r. w części zatytułowanej "Co zrobił O.?"

3) orzeczenie konfiskaty materiałów wyborczych, w których rozpowszechniane są nieprawdziwe informacje na temat wnioskodawcy wskazane w pkt 1.

4) nakazanie uczestnikowi postępowania wpłacenia kwoty 10.000,00 złotych na rzecz instytucji charytatywnej (organizacji pożytku publicznego) - Caritas Diecezji (...).

5) zasądzenie od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawcy kwoty 10.000,00 zł.

W uzasadnieniu wniosku, wnioskodawca wskazał, iż postanowieniem Komisarza Wyborczego w O. na dzień 8 maja 2016 r. zarządzono przeprowadzenie referendum gminnego w sprawie odwołania z funkcji W. Gminy E. T. O. (wnioskodawcy). Dalej, wnioskodawca podał, iż uczestnik postępowania - były wójt Gminy E. A. P. (2), aktywnie wspiera grupę referendalną w sprawie przedmiotowego referendum, m.in. zbierając podpisy w sprawie poparcia referendum metodą "od drzwi do drzwi" i jednocześnie prowadząc kampanię referendalną pośród (...), powołując się na pełnomocnictwo grupy referendalnej. Wnioskodawca podkreślił też, że uczestnik postępowania od 29.04.2016 r. do chwili obecnej rozdaje (...) ulotki skierowane do (...) i apelujące do wzięcia udziału w referendum w dniu 8 maja 2016 oraz zagłosowanie na (...) za odwołaniem T. O. ze stanowiska W. (...) A (...). Na odwrocie przedmiotowej ulotki pod tytułem "Co zrobił O.?" widnieje zaś lista następujących zarzutów pod adresem wnioskodawcy:

- w 2016 r. zadłużanie gminy o 6,7 mln zł
- rozbudowanie administracji naczelników doradców, asystentów z wysokimi zarobkami
- rażące zmniejszenie wydatków na oświatę kosztem dzieci
- zahamowanie rozwoju internetu
- wprowadzenie dopłaty do wody z podatków dla ok. 250 prywatnych przedsiębiorców
- nie pozyskanie żadnych środków z Unii Europejskiej, zaprzestanie asfaltowania dróg
- podniesienie cen (taryf) za wodę i ścieki
- nie stworzenie obiecanego ośrodka zdrowia
- zakup drzwi antywłamaniowych do gabinetu
- częste mijanie się z prawdą, obiecywanie nie realizowanie

- bycie wulgarnym.

Zarzuty te, jak podał wnioskodawca, są nieprawdziwe i ewidentnie naruszają jego dobra osobiste takie jak dobre imię, godność osobista, cześć oraz wiarygodność, niezbędne do wykonywania zajmowanej pozycji W. Gminy E.. Wnioskodawca podkreślił przy tym, że z doniesień prasy lokalnej wynika, iż uczestnik postępowania nie ukrywa, że będzie kandydował na stanowisko W. Gminy E. w przypadku pozytywnego wyniku referendum gminnego; motywy jego działań są zatem jasne i zasługują na szczególne potępienie, ponieważ taki sposób prowadzenia kampanii referendalnej godzi w demokratyczne zasady państwa prawa.

Wnioskodawca wskazał przy tym, że na przedmiotowej ulotce brak jest jakiegokolwiek oznaczenia pochodzenia, wbrew obowiązkom wynikającym z treści art. 109 § 2 i art. 496 Kodeksu wyborczego w zw. z art. 1 ust. 2 ustawy o referendum lokalnym. Dlatego też to wyłącznie uczestnik postępowania jest zobowiązany usunąć skutki naruszenia dóbr osobistych wnioskodawcy, bowiem to on rozpowszechniał te ulotki wśród uprawnionych do głosowania w referendum (...), a zatem to on dopuścił się opisanego we wniosku naruszenia, mając zresztą ku temu wskazany motyw.

Uczestnik postępowania A. P. (1) domagał się oddalenia wniosku, podnosząc w pierwszej kolejności, iż nie można mu przypisać legitymacji biernej w sprawie. Uczestnik zaprzeczył bowiem, by był autorem ulotki, treść której była kwestionowana we wniosku lub, by ulotkę tę w jakikolwiek sposób rozpowszechniał. Z ostrożności procesowej, uczestnik postępowania podniósł też, że sporne treści ulotki są prawdziwe.

Na rozprawie w dniu 06 maja 2016 r. tak wnioskodawca, jak i uczestnik postępowania wnieśli dodatkowo o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym (j.t. Dz.U. z 2016 r. poz. 400) jeżeli plakaty, hasła, ulotki, wypowiedzi albo inne formy propagandy i agitacji zawierają nieprawdziwe dane i informacje, każdy zainteresowany ma prawo złożyć do sądu okręgowego wniosek o:

- 1) orzeczenie konfiskaty takich materiałów;
- 2) wydanie zakazu publikowania takich materiałów
- 3) nakazanie sprostowania informacji
- 4) nakazanie przeproszenia pomówionego
- 5) nakazanie uczestnikowi postępowania wpłacenia kwoty do 10.000,00 zł na rzecz instytucji charytatywnej
- 6) zasądzenie od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawcy kwoty do 10.000,00 zł tytułem odszkodowania.

Nieprawdziwe informacje i dane odnoszące się do referendum i związane z kampanią referendalną opublikowane w prasie podlegają sprostowaniu w ciągu 48 godzin. W stosunku do sprostowań informacji i danych opublikowanych w prasie innej niż dziennik sąd okręgowy wskazuje dziennik, w którym sprostowanie ma być zamieszczane na koszt obowiązującego w ciągu 48 godzin (art. 36 ust. 1 i 2 cyt. ustawy).

Podkreślić należy, że art. 35 ust. 1 ustawy o referendum lokalnym jest przepisem szczególnym, określającym wyjątkowy tryb pozwalający kandydatowi na niezwłoczne powiadomienie wyborców, że rozpowszechnione w ramach kampanii wyborczej informacje nie są prawdziwe i – jako wyjątkowy – nie może być interpretowany rozszerzająco. Wymieniony przepis odnosi się jednak tylko i wyłącznie do nieprawdziwych informacji, danych i faktów, które winny odpowiadać rzeczywistości stanowi faktycznemu. Przepis ten zaś nie dotyczy komentarzy i oceny przymiotów kandydata ani jego działań. Jeżeli takie komentarze i ocena naruszają dobra osobiste kandydata, to może on dochodzić

ochrony na zasadach ogólnych a nie w oparciu o przepis art. 35 ust. 1 ustawy o referendum lokalnym. Brak jest zatem podstaw do rozszerzającej interpretacji cytowanego przepisu poprzez rozciągnięcie przewidzianych nim sankcji nie tylko na nieprawdziwe informacje, lecz także rozpowszechniane opinie, wnioski, poglądy, sądy i oceny. Z istoty rzeczy bowiem każda ocena jest subiektywna, zależna od punktu widzenia i poglądów osoby dokonującej oceny, a jedynie fakty oceniać można według kryterium prawdy i fałszu. Nie można nikomu zabronić wyrażania swoich sądów i dokonywania ocen. Nawet naruszenie dóbr osobistych, o ile nie wyczerpuje przesłanek z art. 35 ust. 1 ustawy o referendum lokalnym, nie podlega ochronie na podstawie tego przepisu.

Przenosząc powyższe na grunt sprawy niniejszej stwierdzić należało, w pierwszej kolejności, iż wnioskodawca bez wątplenia posiada legitymację czynną w zainicjowanym przez siebie postępowaniu. Ww. jest bowiem aktualnie wójtem Gminy E., a postanowieniem z dnia 21 marca 2016 r. Komisarz Wyborczy w O. zarządził przeprowadzenie referendum gminnego w sprawie odwołania W. Gminy E. T. O. przed upływem kadencji, wyznaczając termin referendum na dzień 08 maja 2016 r. (bezsporne, dodatkowo dowód: zaświadczenie z dnia 08 grudnia 2014 r. k. 8, postanowienie Komisarza Wyborczego w O. z dnia 21 marca 2016 r. k. 10, przesłuchanie stron w toku rozprawy z dnia 06.05.2016 r.). Oczywistym jest przy tym, zdaniem Sądu, że treści kwestionowane przez wnioskodawcę zawarte są w ulotce stanowiącej formę agitacji wyborczej kolportowanej w ramach trwającej kampanii referendalnej, dającej się zakwalifikować do tzw. kampanii negatywnej i jako takie podlegały ocenie w kontekście art. 35 ust. 1 ustawy o referendum lokalnym (dowód: ulotka k. 9). W zaistniałej sytuacji wnioskodawcy przypisać należało niewątpliwie przymiot „zainteresowanego” w rozumieniu art. 35 ust. 1 ustawy o referendum lokalnym, skoro to jego osoby referendum zarządzone na dzień 08 maja 2016 r. dotyczy.

Podzielić jednak należało zarzut uczestnika postępowania, iż w sprawie niniejszej legitymacji biernej przypisać mu nie można. Uczestnik postępowania stanowczo zaprzeczał bowiem (tak słuchany informacyjnie jak i w charakterze strony), by był autorem spornej ulotki i by ją rozpowszechniał. Trzeba zaś mieć na względzie, iż jedyny dowód zaprezentowany przez wnioskodawcę na poparcie tezy przeciwnej stanowiły zeznania świadka K. P. (1), złożone w toku rozprawy w dniu 06.05.2016 r. Zeznania te oceniać jednak należało bardzo ostrożnie. Niewątpliwym w okolicznościach sprawy niniejszej było bowiem po pierwsze, iż świadek ten pozostaje w dobrych, koleżeńskich relacjach z wnioskodawcą. Świadczą o tym choćby treści wiadomości sms przez wnioskodawcę na rozprawie w dniu 06.05.2016 r. okazane. Dalej, świadek ten jest też nauczycielem zatrudnionym w szkole, znajdującej się w strukturze organizacyjnej Gminy E., przez wnioskodawcę jako wójta zarządzanej. Poza zależnością wynikającą z koleżeństwa, między świadkiem a wnioskodawcą zachodzi też, zdaniem Sądu, stosunek zależności zawodowej (czy też służbowej). Po trzecie wreszcie, jak sama świadek podała na rozprawie w dniu 06.05.2016 r., ma ona negatywną opinię o uczestniku postępowania jako poprzednim wójcie Gminy E., czemu dała wyraz z ostatnich wyborach samorządowych, oddając swój głos na przeciwnika uczestnika postępowania – wnioskodawcę właśnie. Zestawiając powyższe z również niewątpliwą w sprawie niniejszej okolicznością pozostawiania przez zainteresowanych w zaognionym sporze politycznym (o czym świadczy ewidentnie postawa prezentowana przez zainteresowanych w toku rozprawy z dnia 06.05.2016 r. oraz treść zeznań przez nich złożona) dowód wnioskodawcy na okoliczność wykazania, iż uczestnik postępowania rozpowszechniał ulotkę kwestionowaną we wniosku (tj. zeznania świadka K. P. (2)) ocenić należało jako wątpliwy. Skoro zaś żadnego innego dowodu okoliczność powyższą potwierdzającego wnioskodawca nie przedłożył, zdaniem Sądu, uznać należało, iż okoliczności powyższej (kwestionowanej przez uczestnika postępowania) w sprawie niniejszej nie wykazał. Jego to obciążał zaś ciężar dowodu w powyższym zakresie, zgodnie z ogólną regułą wynikającą z art. 6 kc.

Powyżej dokonana ocena kwestii legitymacji biernej po stronie uczestnika postępowania zwalniała zaś Sąd od rozstrzygania prawdziwości treści ulotki kwestionowanych we wniosku według kryterium prawda – fałsz.

Uznając zatem, iż w sprawie niniejszej nie zachodzą przesłanki zastosowania art. 35 ust. 1 ustawy o referendum lokalnym, orzeczono jak w pkt 1 postanowienia.

O kosztach postępowania Sąd orzekł z mocy art. 520§1 kpc.

SSO Aneta Ineza Sztukowska